

Naix el Ramon Lull

L'Institut Ramon Lull,
per a la promoció
i difusió exterior
del català,
va nàixer a Palma
el passat divendres,
dia 5 d'abril,
amb la signatura
del conveni
per part dels presidents
de les Illes Balears,
Francesc Antich,
i de la Generalitat de
Catalunya, Jordi Pujol.

L'Institut Ramon Lull naix amb la intenció i missió bàsica de promoure i difondre el català, i totes les expressions culturals que en aquesta llengua es realitzen, fora de l'àmbit que li és propi.

És una vella aspiració que, després de deu anys de contactes, reunions i cime-res presidencials entre els governs balear i català, finalment s'ha pogut veure convertida en realitat.

D'acord amb les explicacions que va oferir el conseller de Cultura de la Generalitat, Jordi Vilajoana, en la creació de l'Institut ha estat "determinant" el suport "del bon aliat que ha estat Josep Piqué, ministre d'Afers Estrangers" del Govern central. De fet, la participació de l'Institut Cervantes, que depèn del ministeri de Piqué, serà important, atès que aportarà la meitat del pressupost i tindrà representació en els òrgans de direcció.

L'Institut Ramon Lull naix a partir de la iniciativa dels governs de la Generalitat de Catalunya i de la comunitat balear, amb el suport unànim de les forces polítiques representades en tots dos parlaments. Tot i això, però, el paràgraf segon de l'article 1 dels estatuts de l'entitat ja adverteix que "s'hi poden integrar altres comunitats en què la llengua catalana, en qualsevol de les seves modalitats, hi tingui la consideració d'oficial o hi sigui reconeguda en tot el seu territori o només en una part", en clara referència (que també fou present en els discursos) a la Generalitat Valenciana, que fins ara no s'hi ha volgut integrar, i de l'administració aragonesa i andorrana.

Concrecions. L'Institut Ramon Lull tindrà un pressupost d'uns 3,6 milions d'euros, uns 600 milions de pessetes. La meitat, 300, seran aportats pel tresor estatal, i l'altra meitat provindrà de les administracions catalana i balear. La seu serà compartida entre Barcelona i Palma, si bé s'obre la possibilitat que els

òrgans de govern es reunixin en "qualsevol localitat del territori de les comunitats autònomes consorciades".

Quant a l'organigrama, els òrgans de direcció de l'Institut són el Patronat, el Consell de Direcció i la Direcció.

La presidència del Patronat correspon de manera rotatòria, per períodes d'un any, al president de la Generalitat de Catalunya, al de les Illes Balears i als presidents de les altres comunitats autònomes que en el futur s'hi puguin integrar. A més del president, formen el Patronat: els consellers responsables de les àrees de Cultura, Universitats i Relacions Institucionals dels governs de les administracions consorciades; el president de l'Institut d'Estudis Catalans; el rector de la Universitat de les Illes Balears i tres rectors de les universitats catalanes elegits pel Consell Interuniversitari de Catalunya, així com representants universitaris de les comunitats que s'hi puguin integrar en el futur; el degà de la Institució de les Lletres Catalanes; els directors generals de Política Lingüística, Promoció Cultural i d'Universitats de cada administració consorciada; sis representants de l'Institut Cervantes; vint-i-una persones, en representació de les lletres, la filologia i la cultura catalanes, nomenades de comú acord pels governs consorciats i l'Institut Cervantes, per a un període sis anys (renovable una sola vegada), i, finalment, el director del mateix Institut Ramon Lull, que actua com a secretari.

El Consell de Direcció és format pel director, que és el conseller de Cultura del Govern de la presidència de torn i, a més, els altres consellers de Cultura, directors generals de Política Lingüística, Universitats i Promoció Cultural de les administracions consorciades; els titulars de direcció de la Institució de les Lletres Catalanes i del Consorci Català de Promoció Exterior de la Cultura, del Consorci per al Foment de la Llengua Catalana i la Projecció Exterior de la Cultura de les Illes Balears, i dels orga-

nismes corresponents de les restants comunitats autonòmnes que en el futur s'incorporin a l'Institut. Amb veu però sense vot també en formen part el director de l'Institut Ramon Llull i, finalment, el titular de la direcció de l'Institut Cervantes i dos representants d'aquest.

El director de l'Institut Ramon Llull serà nomenat pel Consell de Direcció a proposta conjunta dels consellers de Cultura dels governs consorciats.

Quant als terminis de concreció i arrencada de tot l'organigrama, el conveni preveu que el Patronat i el Consell de Direcció s'han de constituir en el termini màxim de tres mesos des de l'aprovació dels estatuts. En un termini més ample, de fins a nou mesos, els governs consorciats aprovaran totes les modificacions i actuacions en les administracions respectives per incorporar a l'Institut Ramon Llull tot el que considerin necessari per dur a terme les funcions que se li assignin.

Fita històrica. Els governs balear i català volgueren donar prou entitat protocol·lària –a l'altura del caràcter “històric” amb què el qualificaren–, a l'acte de signatura del Consorci de Constitució i dels estatuts de l'Institut Ramon Llull. Per això s'organitzà una jornada, el divendres, 5 d'abril, intensament simbòlica.

A primera hora de la tarda els presidents Francesc Antich i Jordi Pujol, acompanyats dels seguicis respectius, arribaren a l'església de Sant Francesc, al centre de Palma, a les portes de la qual foren rebuts pel president del Par-

El president balear i català, Francesc Antich i Jordi Pujol, signen la creació de l'Institut Ramon Llull. Tot i que la Generalitat Valenciana no hi ha participat, té la porta oberta.

lament balear, Maximilià Morales, pel rector de la Universitat de les Illes Balears, Llorenç Huguet, pels consellers balears de Salut i Consum, Aina Salom, Urbanisme, Francesc Quetglas, i altres persones del món cultural. La comitiva, dirigida pels amfitrions de l'església, visità a l'interior del temple la tomba de Ramon Llull, sobre la qual els dos presidents dipositaren un ram de flors com a homenatge.

Tot seguit les autoritats es desplaçaren a la rodalia de Palma, al monestir de Santa Maria de la Real, en el claustre del qual van oficiar la cerimònia de la signatura del conveni els dos presidents, acompanyats a la taula presidencial pel conseller de Cultura del Govern de les

Illes Balears, Damià Pons, i Josep Amengual, del monestir, així com per un centenar de representants del món cultural.

Val a dir que entre els murs d'aquest monestir medieval va viure durant uns anys i escrigué part de la seva obra el filòsof mallorquí que dona nom a l'Institut. El simbolisme nominal es va fer present en els discursos dels quatre oradors, que identificaren Ramon Llull com a paradigma de la universalitat i el compromís ferm amb la identitat pròpia, cultural i lingüística, del català, precisament els valors essencials que animen la creació i la tasca futura de l'Institut.

Així mateix, tant els dos presidents, Antich i Pujol, com el conseller Pons fe-

Més de 25 anys d'escola en valencià

EDUCACIÓ INFANTIL, PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

Aprenem
junts
Compartim
els aprenentatges

Societat Cooperativa Valenciana d'Ensenyament

Partida Canyades, s/n. 46220 PICASSENT

Tel.: 96 123 19 33 / Fax: 96 124 20 93

www.lacomarcal.com / e-mail: escola@lacomarcal.com

La Nostra Escola Comarcal

Centre concertat
Preinscripció oberta

El 5 d'abril es va oficialitzar la creació de l'Institut (dalt), i els actes commemoratius s'hi van succeir durant tot el dia. A l'esquerra, Damià Pons, Francesc Antich, Jordi Pujol i Josep Amengual al monestir de Santa Maria de la Real. A la dreta, Pujol i Antich en un instant de l'ofrena que van fer a la tomba de Lluïl.

JOAN CELIÀ

ren menció constant i especial al caràcter històric d'aquest conveni, que per primer cop oferirà un mecanisme tan important per difondre i promocionar el català cap a l'exterior de l'àmbit cultural i lingüístic propi, alhora que serà un element d'enfortiment de la pròpia identitat. És a dir, universalisme i fortes arrels alhora. Els valors que simbolitza la figura històrica del filòsof mallorquí Lluïl.

Els tres polítics insistiren a destacar que l'Institut s'inscriu dins l'estratègia de "pervivència" del català en el marc europeu dins del qual s'ha d'afirmar la seva "excepcionalitat" per aconseguir un reconeixement que, per raons demogràfiques i de potència cultural, sens dubte es mereix, que permeti superar el fet de ser un idioma i una cultura sense estat propi.

Potser el sentit general de les intervencions, el resumeixen perfectament les paraules del president Antich quan afirmà: "És un dia històric, reafirmam i

demostram que la llengua i la seva cultura, la nostra, és una qüestió d'estat" en el qual "Catalunya i Balears volen fer del català una referència clara i específica en el mapa de les llengües del món i així donar a conèixer l'aportació a la cultura europea i universal que s'ha realitzat en català".

Importància política. Al marge de valoracions culturals i lingüístiques, i fins i tot simbòliques, el conveni que dona entitat jurídica reconeguda pels parlaments de Catalunya i Balears, així com per la implicació de l'estat central, a l'Institut Ramon Llull és d'una importància política enorme. De fet, no existeix cap paral·lelisme de col·laboració entre comunitats autònomes de l'estat espanyol.

Cal recordar que els sectors ideològics més retrògrads, durant els processos constituent i de redacció constitucional, sempre intentaren fer veure com un gran perill la col·laboració entre les futures

autonomies que formen els Països Catalans i que per això es prohibí expressament la federació de les autonomies. Tot i no ser òbviament el mateix cas, aquella prohibició —com era comentat en no poques tertúlies durant la copa oferida després de l'acte del monestir de la Real, a Palma— ha surtat durant dues dècades, ha estat un element permanent de prudència, o de temor, que ha alimentat reticències per tots els costats. El resultat ha estat que d'ençà la recuperació, o la instauració, segons el cas, dels autogovernos a cadascun dels Països Catalans, mai no s'havia arribat a un acord tan important. És per això que l'Institut Ramon Llull esdevé, a més de l'evidència del seu valor intrínsec, una fita de col·laboració que podria tenir una transcendència enorme per al futur, com a precedent jurídicopolític per a altres col·laboracions de la mateixa envergadura entre els Països Catalans.

Miquel Payeras